

TENKRÁT V EVROPĚ

ČEŠTÍ UMĚLCI
V TOTALITNÍCH REŽIMECH
1938-1953

Výstavní síň Masné krámy

Galerijní animace pro 2. stupeň ZŠ, SŠ a gymnázia

Autorky: Bc. Veronika Syřínková
BcA. Anna Kucharčíková
BcA. Kateřina Matulová

Ročník: 2. NMgr., ZS, 2017,

Obor: Učitelství výtvarné výchovy pro SŠ a ZUŠ

Vedení: Mgr. Marcela Štýbrová, PhDr.

Úvod

Galerijní animaci jsme vytvořily my, studentky pedagogické fakulty ZČU, Veronika Syřínková, Anna Kucharčíková a Kateřina Matulová v rámci předmětu Galerijní pedagogika. Měly jsme možnost vybrat si ze dvou výstav pořádaných Západočeskou galerií v Plzni, a to z výstavy s náboženskou tematikou „V oplatce jsi všecek tajně“. Podoby eucharistického Krista ve vizuální kultuře a výstavy Tenkrát v Evropě: čeští umělci v totalitních režimech (1938-1953). Vybraly jsme si výstavu Tenkrát v Evropě, protože nám byla mnohem bližší svou tematikou. Zaujala nás také svým prostorovým řešením, promyšleností a aktuálností.

Myslíme si, že tato výstava je velice nápaditě koncipována díky zapojení více způsobů uměleckého vyjádření. Na výstavě nalezneme autentické dobové fotografie, malby českých umělců té doby a jeden sochařský objekt. Součástí výstavy je také konceptuální umění v podobě projekce. Výstava je nabitá velkým množstvím poznatků a návštěvníci si díky ní mohou lépe uvědomit problémy doby, kterou zachycuje. I když výstava může působit depresivně, umělecká díla jí dodávají barevnost a působí jako světlo naděje v temné době.

Výstava je pro galerijní animaci a zejména pro naši cílovou skupinu, žáky středních škol a druhého stupně základních škol, vhodná také z důvodu mnoha mezioborových přesahů. Lze v ní nacházet podněty do hodin nejen výtvarné výchovy a dějepisu, ale také českého jazyka, zeměpisu, či občanské a mediální výchovy.

Obsah

Úvod.....	3
Obsah.....	4
Struktura galerijní animace.....	5
Tabulka jednotlivých aktivit.....	5
1. aktivita/ledolamka.....	6
2. aktivita - Kdysi dávno, nebo teď a tady?	8
3. aktivita - Odhal tajemství koláže	12
Závěrečná reflexe aktivit	15
Tabulka RVP	16
Reflexe Kucharčíková.....	18
Reflexe Matulová.....	22
Reflexe Syřínková.....	26
Závěrečná reflexe galerijní animace.....	29
Příloha- Legenda zkratk	30
Příloha- Materiály k 2. aktivitě – Úryvky.....	30
Příloha –Materiály k 2. aktivitě – Kontext a zdroje úryvků.....	31
Příloha- Informační výklad o umělcích k 3. aktivitě.....	35
Zdroje.....	38
Reflexe žáků.....	39
Fotodokumentace.....	43

Struktura galerijní animace

Galerijní animace se skládá ze tří aktivit.

První aktivitou je ledolamka na téma emoce, druhá aktivita má vztah k literatuře a třetí aktivita je především výtvarná. Animace je zakončena společnou reflexí. Tato galerijní animace je koncipována pro gymnázia, střední školy a 2. stupeň základních škol.

Tabulka jednotlivých aktivit

Aktivita	Název aktivity	Čas	Stručný popis
1. aktivita- ledolamka	Emoce	20 minut	Žáci si krátce prohlédnou výstavu. Poté si vybaví jednu emoci, kterou během prohlídky pocítili, a ztvární ji jako objekt z alobalu. Následuje reflexe.
2. aktivita.	Kdysi dávno, nebo teď a tady?	35-40 minut	Animátor podá výklad o výstavě. Žáci jsou poté rozděleni do 5-6 skupinek. Každá skupinka obdrží papírek s úryvkem textu, který pojednává o migrujícím obyvatelstvu. Mají za úkol najít na výstavě dílo, které jim s daným úryvkem koresponduje a zamyslet se nad tím, z jakého roku úryvek pochází. Následuje „kolečko“ kolem vybraných děl a reflexe, jejímž smyslem má být nalezení souvislosti mezi historií a současností a upozornění na úlohu médií.
3. aktivita-	Odhal tajemství koláže	60 minut	Žáci si vylosují názvy děl, která jsou v galerii vystavena. Žáci se tímto názvem nechají inspirovat a vytvoří podle něj koláž. Když ji dokončí, dohledají obraz umělce s totožným názvem obrazu a položí před něj své dílo. Představí svou vlastní práci a konfrontují obě díla. Následuje reflexe, jejíž předmětem bude dotknout se tématu symbolizace a použití symbolů a znaků ve vystavených dílech, ale i ve výtvorech samotných žáků.

1. aktivita-Emoce (ledolamka)

Cíl: Žák rozvíjí svou kreativitu uvažováním nad spojitostí tvaru se symbolizací. Rozvíjí komunikační schopnosti reflexí. Cílem této aktivity je seznámit žáky s výstavou. Uvolnit a připravit je na naléhavé a depresivní téma, aby dokázali snadno zpracovat negativní emoce. Aktivita vede žáka k uvědomělému užívání obrazných vizuálních prostředků na úrovni smyslových dispozic, když zpracovává svou emoci a hapticky ji přetváří v objekt, a na úrovni subjektivně osobnostní a sociální, když své dílo reflektuje.

Vztah aktivity k RVP:

- **Kompetence řešení problémů:** Žák hledá svůj způsob znázornění prvního dojmu z výstavy formou jednoduchého objektu.
- **Kompetence komunikace:** „Žák komunikuje skrz obraz, obhájí svou práci.“
- **Kompetence k učení:** „Žák informace tvořivě zpracovává.“

Klíčové pojmy: haptika, emoce, objekt

Metody: metoda tvořivá, metoda názorně demonstrační, metoda slovní

Organizační forma: frontální, samostatná práce

Pomůcky: alobal 3 ruličky (připravené ústřižky)

Místo: MK – střední loď výstavní síně

Čas: 20 minut

Animátor: Kateřina Matulová

Postup v jednotlivých bodech:

1. 5 minutová rychlá prohlídka výstavy
2. 2 minuty zadání úkolu s krátkou ukázkou vyhotoveného díla
3. 5 minut na tvorbu objektů z alobalu
4. 8 minut závěrečná reflexe s autorovým popisem vlastního díla

Informační výklad:

Dobrý den, vítáme Vás na výstavě Tenkrát v Evropě: čeští umělci v totalitních režimech 1938 – 1953, jejíž autoři jsou Hana Rousová, Marie Klimešová, Zbyněk Baladrán a kurátorkou je Marcela Štýbrová.

Když vidíme data 1938 až 1953, víte, co se dělo v naší zemi v těchto letech? (Zpětná reakce žáků, pokud neodpoví, napovíme.) Ano, správně, byla válka a poté nástup komunismu a došlo k největším nedobrovolným přesunům Evropanů v dějinách. O tom pojednává tato výstava. Součástí výstavy jsou dokumentární dobové fotografie a díla známých českých

umělců té doby. A nyní si ji pojd'me společně rychle projít, abyste získali první dojem z výstavy, se kterým budeme poté pracovat.

Stručné zadání:

(Z VL a PL se přesouváme do SL, usadíme žáky na polštáře do kruhu)

Právě jste viděli několik dokumentárních fotografií a obrazů. Určitě na vás na první dojem nějak zapůsobily. Se svými dojmy teď budeme pracovat. Vybavte si jednu emoci, kterou jste během prohlídky pocítili, emoci si nechte sami pro sebe a nikomu ji nesvěřujte, zkuste si ji sami pro sebe pojmenovat.

Tuto emoci ztvárníte pomocí alobalu, mačkáním, trháním, muchláním. (Názorná ukázka)

Na zpracování vaší vybrané emoce máte přibližně 5 minut. Alobal vám právě rozdávají kolegyně.

Pusťte se do práce.

Reflexe:

Nyní byste měli mít svá díla dokončená, vzájemně si je teď prohlédneme. Nejprve se představíte a poté nám předvedete svůj objekt. Jakou emoci jste ztvárnili a proč?

A vysvětlíte jakou spojitost má vytvořený tvar s vybranou emoci.

Očekávané odpovědi:

- Já jsem Pavel a ztvárnil jsem smutek. Proto je můj alobal ohnutý dolů jako ohnuté hlavy smutných lidí.
- Já jsem Marie a dělala jsem vztek. Proto jsem alobal roztrhala na kousky.
- Já se jmenuji Tomáš a na výstavě mě zaujaly černobílé fotky, ze kterých jsem cítil beznaděj. Tak jsem ji zkusil ztvárnit, proto je můj objekt dřevový, jakože tam chybí ta naděje.

Metoda hodnocení: slovní hodnocení, reakce na žáky, pochvala, shrnutí

2. aktivita-Kdysi dávno nebo teď a tady?

Cíl: Žáci si na základě textu představí obraz, ve skupinkách hledají adekvátní vizuálně obrazné vyjádření v dokumentárních anonymních, ale konkrétních fotografiích nebo v subjektivních výtvarných dílech, což rozvíjí jejich představivost a kooperaci. Žák dokáže implikovat situaci, ve které se orientuje a aplikuje do současnosti. Rozvoj kritického myšlení a uvažování nad souvislostmi (minulost-přítomnost, jedinec-masa, objektivní-subjektivní pohled na historii).

Vztah aktivity k RVP:

- **Kompetence řešení problémů:** Žák analyzuje text – adekvátně ho aplikuje do vizuálně obrazného vyjádření.
- **Kompetence komunikace:** „Žák komunikuje skrz obraz, obhájí svou práci.“
- **Kompetence k učení:** „Žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu (...), přijímá ocenění, radu u kritiky ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.“

Klíčové pojmy: média, práce s textem, kooperace,

Metody: metoda slovní, metoda praktická (vyhledávání obrazu/fotografie odpovídající situaci nebo pocitu z textu)

Organizační formy: frontální, skupinová práce

Pomůcky: úryvky z novinových článků vytištěné a rozstříhané, informace k těmto úryvkům (kontext, z jaké doby pocházejí, součástí jaké větší zprávy jsou)

Mezipředmětové vztahy: dějepis, výtvarná výchova, český jazyk, mediální výchova, společenské vědy, zeměpis

Místo: Výstavní síň MK, celý prostor výstavní síně

Čas: 35-40 minut

Animátor: Anna Kucharčíková

Postup v jednotlivých bodech:

1. 5-7 minut: úvod, zadání úkolu, rozdělení do skupinek (rozpočítat 1,2,3,4,5)
2. 5-7 minut: na hledání obrazu/fotografie který žákům koresponduje s úryvkem
3. 20 minut: diskuze o jednotlivých úryvcích a k nim nalezeným dílům,
4. 5 minut: závěrečná reflexe

Informační výklad:

Všichni nyní máte z výstavy nějaký první dojem, a to nejen ve své hlavě, ale i přímo před sebou ve fyzické podobě vašich alobalových objektů. Teď je na čase dozvědět se o výstavě nějaké další informace.

Emoce, které jste jmenovali, a mnohé další jsou pro tuto výstavu opravdu charakteristické. Vypráví totiž o období totalit a války, době nesvobody a neustálého nebezpečí, o statisících uprchlíků proudících napříč Evropou i mimo ni. Podle skupin lidí, kteří byli v této době nuceni přesouvat se ze svých domovů, je výstava rozdělena na sedm kapitol.

První kapitola **Emigrace německých antifašistů** se zabývá obdobím, kdy z Německa, ve kterém se rozmáhal fašismus, prchali jeho odpůrci do naší země. Když je řeč o fašismu, víte, co to znamená? A kdo byl Adolf Hitler? (zpětná reakce, diskuze)

Druhá kapitola je nazvaná **Uprchlíci ze Sudet** a věnuje se lidem, kteří byli nuceni opustit své domovy v pohraničí, které zabralo Německo. Víte, co to byly Sudety?

Třetí kapitola představuje **Uprchlíky před nacismem**, kteří z mnoha evropských zemí z důvodu stupňujícího se napětí opouštěli své domovy a hledali bezpečí například v Americe, Anglii a Židé často v Palestině. Říká Vám něco jméno Nicholas Winton? (zpětná reakce). Podařilo se mu zachránit 669 židovských dětí, pro které našel v Británii adoptivní rodiny.

Dostáváme se k jedné z nejsmutnějších kapitol nejen této výstavy, ale i celé historie. Jedná se o nucené **Transporty Židů, Romů a politických vězňů** do koncentračních táborů. Počet obětí se odhaduje mezi 11 000 000 a 17 000 000, z toho kolem 6 000 000 Židů. Mezi nimi byl i malíř Josef Čapek, jehož obraz zde můžeme vidět.

Po druhé světové válce došlo k **Vysídlení Němců**, jímž se zabývá pátá kapitola. Němci byli odsouváni z našeho území, často však neorganizovaně a násilně a často i včetně lidí, kteří neprovedli nic špatného. Byl uplatňován tzv. princip kolektivní viny. (vysvětlení) Toto téma je dodnes velmi kontroverzní a diskutované a navazuje na něj kapitola šestá.

Osídlování pohraničí, kdy se do vybydlených oblastí a opuštěných vesnic vracejí zpátky původní nebo úplně noví obyvatelé, ale také nedobrovolně odpůrci komunistického režimu, který se právě dostal k moci.

Poslední kapitola **Uprchlíci před komunismem**, zobrazuje emigranty, kteří se více či méně úspěšně pokoušeli dostat z Československé republiky po nástupu komunistického režimu.

Motivační rozhovor:

V prvním úkolu jsme pracovali s emocemi a vyjadřovali jsme je výtvarně. Jak jinak ještě mohou lidé vyjadřovat emoce? (zpětná reakce: literatura, televize, hudba, noviny) Ano a víte jak se tyto věci jako rádio, televize, noviny nazývají hromadně (zpětná reakce: média).

A textům, které jsme v médiích a v literatuře našli, se teď chvíli budeme věnovat. Pojdme, rozdělíme se do skupinek (rozpočítávám žáky: 1,2,3,4,5,...)

Stručné zadání:

Jsme rozděleni do skupinek, je každý v nějaké skupince? (zpětná reakce). Výborně, vyšlete z každé skupinky jednoho zástupce a ten si u mě vylosuje jeden z těchto papírků. Do každé skupinky přijde jen jeden papírek. (Žáci si jdou pro papírky). Nyní papírek otevřete a podívejte se na něj. Přečtěte si ten text pořádně, z čeho myslíte, že pochází? Bavili jsme se předtím o médiích, no? (Zpětná reakce: z knih, z novin). Správně, máte před sebou úryvky z novinových článků, ale také z knih nebo časopisů. Ještě jednou si je přečtěte. Mám pro vás nyní úkol. Najděte se skupinkou v galerii obraz, fotografii, nebo jiný artefakt, který má s vaším úryvkem něco společného. Může to být jen pocit, který z přečtení vašeho textu máte, nebo něco, o čem se v úryvku konkrétně mluví. Zkuste se také zamyslet nad tím, z jakého období úryvek pochází. Napovím vám, že to nemusí být jen léta, která mapuje výstava, ale pozdější doba i současnost. Až obraz či fotografii najdete, pořádně si jej prohlédněte, podívejte se kdo jej, pokud se jedná o obraz, namaloval. Máte na to 5 minut. Zapamatujte si svůj obraz, nebo pod něj váš papírek položte a za pět minut se sejdem tady ve střední lodi.

Nyní si projdeme díla, která jste ke svým úryvkům vybrali.

Když se žáci vrátí, procházíme společně výstavu a zastavujeme se u vybraných děl.

Probíhá reflexe.

Reflexe:

1. Otázka pro každou skupinu zvlášť při obcházení vybraných děl přiřazených k úryvkům: **Co spojuje váš úryvek s tímto obrazem/fotografií. (Téma, přímé zachycení děje, pocit, atmosféra, ...?)**
Z jakého období podle vás je a čeho se týká? (animátor pak správný rok a kontext úryvku prozradí)
2. Otázka pro všechny po obejití všech vybraných děl: **Co pro vás znamená, že články z tak velkého časového rozpětí (a kdybychom šli dále do minulosti, našli bychom spoustu stejných zpráv) mají stejné téma?**
3. (také pro všechny) **a) Setkali jste se v poslední době v médiích s tímto tématem? (reakce)**
Z výstavy i z úryvků, se kterými jsme teď pracovali, zjišťujeme, že tohle téma není nic nového, mohli bychom tu pracovat s materiály ještě staršími a zjistili bychom, že migrace je přirozená součást našich dějin. Je velmi důležité si uvědomit, že média nikdy nemohou podat určité události úplně přesně, je proto vybírat si taková média, o kterých víme, že je spravují vzdělaní lidé a informace si ověřovat.

b) Zkusíte jmenovat nějaká média, která moc důvěryhodná nejsou? (reakce)

Očekávané odpovědi:

1. Vybrali jsme si tuto fotografii, protože nám přijde, že zachycuje stejně jako úryvek z článku zmatek a utíkání pryč.
2. Že se dějiny stále opakují.
3. a) Ano, v televizi, na internetu.
b) Bulvár.

Zakončení:

Z této výstavy si odnášíme zjištění, že za masou lidí, kteří někam migrují, se skrývají lidé, kteří jsou stejní jako my všichni a hlavně, že každý z nich má svůj jedinečný osud. Média nám tuto informaci ale někdy jen velmi těžko zprostředkují.

Metoda hodnocení: Slovní hodnocení.

3. aktivita-Odhal tajemství koláže

Cíl: Žák si osvojí techniku koláže. Cílem aktivity je rozvinutí žákovy kreativity při ztvárnění vlastní představy obrazu podle názvu. Žák rozvíjí své komunikační dovednosti, tím že svou práci obhájí před ostatními. Žák chápe roli symbolu ve výtvarném umění.

Vztah aktivity k RVP:

- **Kompetence řešení problémů:** „Žák hledá svůj způsob znázornění a nalezení výjevu.“
- **Kompetence komunikace:** „Žák komunikuje skrz obraz, obhájuje svou práci.“
- **Kompetence k učení:** „Žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi, kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.“

Klíčové pojmy: koláž, surrealismus, symboly

Metody: metoda výtvarná, metoda slovní, metoda praktická, metoda názorně demonstrační

Pomůcky: noviny, zbytky časopisů, lepidlo, nůžky a vytištěné papírky s názvy 8x2

Názvy uměleckých děl: Útěk, Smrtihlav, Tápající, Imaginace strachu, Surreálné městečko, Mrak, Válečná krajina, Nádraží (vstříc osudu)

Mezipředmětové vztahy: dějiny umění (surrealismus)

Místo: Výstavní síň MK. Tvůrčí aktivita se koná v SL. Závěrečná reflexe se koná ve VL a PL.

Čas: 60 minut

Animátor: Veronika Syřínková

Postup v jednotlivých bodech:

1. 3 minuty zadání aktivity
2. 2 minuty na losování papírku s názvy obrazů
3. 30 minut na tvorbu koláže
4. 25 minut na závěrečnou reflexi, diskuzi a informační stručný výklad k vybraným uměleckým dílům

Popis:

Žáci si sednou do kruhu, aby si vyslechli zadání dalšího úkolu. V klobouku budou názvy 8 vybraných děl, která jsou v galerii vystavena (názvy vybraných děl jsou po dobu aktivity zakryty). Každý žák si vylosuje lístek s názvem. Tímto názvem se nechá inspirovat a podle své představy a dojmu z názvu vytvoří dílo. Dílem bude koláž sestavená z dostupného materiálu. Žáci v tomto bodě už ví, o čem výstava pojednává, proto se jejich nápady a interpretace názvů budou ubíhat většinou správným směrem. Když svou koláž dokončí,

dohledají obraz umělce s totožným názvem díla. V expozici své dílo položí před obraz. Představí svou vlastní práci a konfrontují obě díla. (Dílo své a originální vystavené.) Na konci aktivity bude následovat reflexe. Předmětem reflexe bude dotknout se tématu symbolizace a užití symbolů a znaků ve vystavených dílech, ale i ve výtvorech samotných žáků.

Informační výklad:

Z předchozí aktivity jste získali informace o výstavě. Už víte, že se zde vystavují fotografie a obrazy vytvořené v době 30. až 50. let. Možná že jste si všimli, že většina vystavených děl má název. Ve fotografiích se skrývá mnoho emocí, ale nemají žádné názvy. Oproti tomu umělecká díla, obrazy mají názvy, ale emoce v nich jsou částečně skryté, protože svobodné vyjadřování názorů bylo nežádoucí a stíhané, proto umělci užívali řeč symbolů a skrytých metafor.

Motivační rozhovor:

Co je to symbol?

Symbol je vizuální znak, který odkazuje na určitý obvyklý nebo tradiční význam. Symbol může znamenat či shrnovat i velmi bohaté obsahy: had může být symbolem zla, kříž symbolem křesťanství.

Znáte ještě jiné symboly?

Očekávané odpovědi: Srdce je symbolem lásky. Černá kočka je symbolem neštěstí.

Symbolika barev – černá barva symbolizuje smrt a smutek, bílá barva nevinnost a čistotu a např. červená symbolizuje vášně.

Symbol v umění

Symbol v obraze skrývá utajený význam.

Co je to metafora?

Metafora je přenesení významu na základě vnější podobnosti

Vizuální metafora pomůže vyjádřit to, co by se těžko vyjadřovalo slovy.
př. literární metafora, výtvarná metafora

Jaké umělecké směry pracovaly s vizuální metaforou?

Surrealismus je umělecký směr, kterým umělci chtěli osvobodit svou mysl a dostat se do svého podvědomí. Umělci ve svých dílech zachytili své sny, představy, myšlenky a pocity. V surrealistických dílech jde často o spojení dvou nebo více reálných existujících věcí nebo bytostí do něčeho nereálného a velice překvapujícího. Surrealisté vytvářeli svými obrazy snový svět.

Víte, co je koláž?

Surrealisté často používali techniku koláže, protože jim umožnila spojit nespojitelné.

Stručné zadání:

Každý z vás (ve dvojici) si vylosuje jeden papírek, na kterém bude napsán název jednoho obrazu. A vaším úkolem bude vytvořit obraz formátu A4/A3 formou koláže tak, aby dílo vyjadřovalo název, který jste si vylosovali.

... (žáci tvoří)

Teď když máte svá díla hotová, nejděte na výstavě konkrétní dílo podle názvu. Poté svůj výtvar poloďte na zem před obraz. Až tak učiníte, vraťte se sem (do SL) a společně si jednotlivé obrazy projdeme.

...(procházíme výstavu a zastavíme se u každého díla, které se stalo předmětem našeho zájmu, probíhá reflexe a po ní u každého obrazu informační výklad o umělcích)

Reflexe:

1. Co má tvá koláž a dílo se stejným názvem společného?
2. A co se v dílech naprosto liší?
3. Je ve tvé koláži nějaký prvek, který skrývá význam?

Očekávané odpovědi:

1. Mají podobnou temnou barevnost. (např. obraz Smrtihlav)
2. Liší se technika, formát. Zobrazení motivu, já jsem vyjádřil Smrtihlava jako kostlivce.
3. Temné barvy symbolizují depresi, smutek, beznaději. A kostlivec má význam smrti.

Téma k diskuzi:

Jaké symboly a znaky se ve vystavených obrazech opakují?

Metoda hodnocení: Slovní hodnocení.

Závěrečná reflexe

(Žáci sedí v kolečku.)

Dnešní galerijní animace už se nám blíží ke konci. Každý z Vás tu získal nějaké dojmy a nové informace. Postupně teď jeden po druhém zkuste vyjádřit jednu myšlenku, se kterou budete odcházet.

(Žáci odpovídají.)

Jsme rády, že na Vás výstava tak zapůsobila. Doufáme, že si z ní mnoho odnášíte a že se sem třeba jednou vrátíte, buď na tuto výstavu, protože by rozhodně stálo za to prohlédnout si ji ještě jednou, nebo na nějakou příští. Děkujeme vám za pozornost, za vaši aktivitu a nápady, byli jste opravdu šikovní.

Na shledanou!

Tabulka aktivit ve vztahu k Rámcovému vzdělávacímu programu

Aktivita	Očekávané výstupy	Obsahová doména	Obsah aktivity (klíčové pojmy)	Kontexty a oborové přesahy
Ledolamka	Žák identifikuje jednu ze svých emocí a ztvární ji ve formě alobalového objektu. Svůj výtvar reflektuje a obhájí.	Rozvíjení smyslové citlivosti: Přetváření subjektivního prožitku do konkrétního objektu, netradiční zapojení haptiky, Uplatňování subjektivity: prezentace výtvaru, jeho obhajoba, zaměření na vlastní emoci a její vyjádření Ověřování komunikačních účinků: Používání metafor, formulace emocí, vizuálních a haptických prvků	haptika, emoce, objekt	Výtvarná výchova, český jazyk
Kdysi dávno, nebo teď a tady?	Žák nalezne adekvátní vizuální vyjádření k textu. Podílí se na reflektivním dialogu uvědomuje si souvislosti mezi historií a přítomností a mezi subjektivním a objektivním vyjádřením.	Rozvíjení smyslové citlivosti: Hledání vhodného vizuálního zobrazení k danému textu Uplatňování subjektivity: Prezentace skupiny, možnost vyjádřit názor při závěrečné reflexi Ověřování komunikačních účinků: funkce textu jako nositele informace, spojitost mezi psaným slovem a vizuálním vyjádřením	médiá, práce s textem, kooperace	Dějepis, výtvarná výchova, zeměpis, český jazyk, společenské vědy, multikulturní výchova, mediální výchova,
Odhal tajemství koláže	Žák vytvoří koláž na motiv daného názvu, čímž uplatní svoji kreativitu. Svě dílo konfrontuje s obrazem v galerii a reflektuje je.	Rozvíjení smyslové citlivosti: Hledání vhodných barevných kompozic, technika koláže, Uplatňování subjektivity: Výtvarné vyjádření danou, ovšem velmi variabilní technikou na daný název, který může být interpretován různými způsoby.	koláž, surrealismus, symbolizace	Výtvarná výchova, dějepis, český jazyk

		<p>Prezentace spojitostí a symboliky vlastního díla a originálu v galerii.</p> <p>Ověřování komunikačních účinků:</p> <p>Nacházení vhodných vyjádření pro vysvětlení symboliky v díle,</p>		
--	--	---	--	--

Reflexe animátorek

Reflexe 1. realizace, Anna Kucharčíková

Před první galerijní animací jsem byla hodně nervózní, obávala jsem se především velkého počtu žáků, poměrně složitého obsahu, který jsem jim měla za úkol sdělit a vůbec celé galerijní animace, kterou jsem v takto velkém rozsahu uskutečňovala poprvé.

První obava mi v první chvíli, kdy do dveří galerie vešlo 24 zhruba šestnáctiletých žáků ze střední umělecké školy, přišla oprávněná, brzy se však ukázalo, že ani tento větší počet není problémem, když se s ním dopředu počítá a když žáci dobře spolupracují, což byl naštěstí případ této skupiny.

První aktivita, kdy žáci měli ztvárnit svůj první dojem z výstavy formou alobalového objektu, se vyloženě podařila. Žáci vytvářeli opravdu zajímavá vyjádření svých emocí a uměli o nich velmi srozumitelně mluvit, nacházet metafory a dávat do souvislostí abstraktní významy s konkrétními částmi svých výtvorů. Důležitým podnětem bylo možná to, že se do aktivity zapojil i učitel, chopil se jí zcela vážně a mohl tak žáky inspirovat. Ztvárňovali většinou negativní emoce jako strach, beznaděj, chaos a to v podobě konkrétních tvarů například lidských postav, ale i naprostých abstrakcí či velmi působivých kresek například v podobě pokrouceného ježka v kleci. Ukázalo se, že je opravdu důležité přesně zadat úkol a ujistit se, že mu všichni rozumí. Konkrétně šlo o to, zdůraznit, že se žáci mají zaměřit jen na první dojem a z něj si vybrat pouze jednu emoci, kterou ztvárnit. U mladších žáků v příštích animacích je pak důležité ujistit se, zda znají pojmy emoce a metafora, případně jim je vysvětlit.

Animátorem druhé aktivity jsem byla já a přes počáteční nervozitu jsem nakonec dokázala docela souvisle podat výklad o sedmi kapitolách výstavy, tedy o sedmi skupinách migrujícího či násilně přesouvaného obyvatelstva. Odnáším si ponaučení, že pro příště bude lepší výklad prokládat více pauzami, kontrolovat si průběžně, zda žáci tématu rozumějí a dát důraz na některá jména a pojmy, jako migrace, emigrace, imigrace, holocaust a Sir Nicholas Winton. Pro přiblížení této doby do světa žáků se osvědčilo zmínit některé knihy a filmy, které se jí týkají (Musíme si pomáhat, Schindlerův seznam,...). Při několika otázkách žáci dávali najevo porozumění a v událostech se docela orientovali, na druhou stranu se při druhé části aktivity jedna dívka zeptala, kdy že vlastně skončil komunismus. V kontextu výstavy a faktu, že pouhé čtyři dny před touto animací bylo 17. listopadu, to bylo trochu mrazivé

V celku byla aktivita ale opravdu podařená. Ve druhé části, kdy žáci měli za úkol hledat díla, která jim korespondují s obdrženými úryvky, dokázali dobře spolupracovat a své výběry skvěle obhájit. Nezapomenutelné bylo přiřazení úryvku „Příliv uprchlíků musí

být zbrzděn. Bezodkladně a důrazně,“ k historické fotografii lodi převážející uprchlíky ve válečných letech nejen z důvodu, že zachycovala tuto situaci, ale také proto, že slovo příliv může být použito jak v souvislosti s lidmi, tak v souvislosti s mořem. Třetí část aktivity vyzněla tak, jak bylo plánováno. Na otázku „co pro vás znamená, že úryvky a fotografie z tak velkého časového rozpětí jsou si tolik podobné?“, jedna žákyně naprosto vzorově odpověděla: „Že se historie stále opakuje.“ Při debatě o věrohodnosti médií padala od žáků jména bulvárních časopisů i televizních stanic, které podle nich nejsou relevantní. Měla jsem z celé aktivity opravdu dobrý pocit a radost, protože žáci se jeví jako přemýšliví mladí lidé, kteří se nebojí komunikovat.

Se třetí aktivitou, kdy šlo o výklad na téma symboly v umění a tvorbu koláží, neměli žáci problém. Bylo zde opravdu poznat, že jsou ze střední umělecké školy. Orientovali se v pojmech jako surrealismus, symbol a znak. Koláže tvořili s nadšením a nápaditostí, u některých vznikala opravdu působivá, barevně a kompozičně zvládnutá díla, což za tak krátký čas na tvorbu není samozřejmostí. O svých výtvorech dokázali stejně jako při první aktivitě smysluplně mluvit a při nalézání spojitostí mezi jejich kolážemi a stejnojmennými díly v galerii a symbolice v nich zvládali používat metafory a všimnout si barevné symboliky („...šedá je jako cesta a nad ní žlutá jako naděje, cíl cesty...“). Myslím, že jejich učitelé na ně při této aktivitě mohli být opravdu hrdí.

Celkově první animace dopadla nad očekávání dobře. V závěrečné reflexi, kdy jsme se žáků krátce ptaly, co si z výstavy odnášejí, bylo patrné, že se nad tématem opravdu zamysleli a že je pro ně nějakým způsobem důležité. Z jejich reakcí byla parná i spokojenost s tím, jak animace probíhala, že byla vedena jinak než obyčejná prohlídka výstavy.

Zpětně oceňuji, že jsme byly vedeny k tomu, abychom si přípravu na galerijní animaci sestavily tak důkladně. Podrobná příprava, kde je jasně vytyčený cíl a vhodně vymyšlené postupy, jak jej dosáhnout, mi dodala sebejistotu. Pro příště bych se zaměřila na lepší strukturu, ve které by se mi během animace lépe orientovalo a vyhnula bych se občasným zmatkům a listování v papírech

Reflexe 2. realizace, Anna Kucharčíková

Druhá galerijní animace byla velmi specifická, co se týká jejího průběhu i jejích účastníků. Byli jimi čtyři učitelé a účast na ní pro ně byla součástí jistého školení. Nepotýkala jsem se už s takovou nervozitou jako u animace první, měla jsem pocit, že s dospělými účastníky se bude dobře pracovat, protože nebudeme řešit neznalost pojmů nebo kázeň. Ukázalo se však, že s dospělými, navíc v takto malém počtu, může nastat problém v menší míře uvolněnosti a spontánnosti ze strany účastníků.

První aktivita proběhla bez nějakých větších komplikací, ztvárňována byla například tato emoce: „Pocit obavy, strachu a trýznění, plíživý, všudypřítomný, rozlézající se.“ Objekt citované účastnice opravdu vypadal jako rozpínající se chapadlovitý útvar.

Při druhé aktivitě, jejíž jsem byla animátorem, mi dělalo trochu problém přednášet výklad, určený pro žáky ZŠ nebo SŠ, dospělým lidem, navíc učitelům. Otázku „Co se dělo na našem území v letech 1939 až 1953?“ je zkrátka zvláštní pokládat učiteli dějepisu. Při práci s úryvky, kdy se tentokrát nepracovalo ve skupinách, ale každý jednal sám za sebe, se ukázal velký rozdíl mezi tím, jak k podobnému úkolu přistupují děti a mládež a jak dospělí. Zatímco žáci střední školy k úkolu přistoupili velmi spontánně, nedělali si hlavu s tím, že úryvek nepasoval k fotografii úplně dokonale a pro spojení úryvku a díla jim stačil jen pocit, téma nebo jedno slovo, dvěma učitelkám dělalo obrovské obtíže najít vhodnou fotografii nebo dílo k úryvku. Zabralo jim to hodně času a jejich snaha najít správné, podle nich zřejmě jediné řešení byla až úsměvná. Příjemnou částí této aktivity byla poslední část, kdy se hovoří o médiích. Promluvili jsme si o tom, jaká média preferujeme a proč.

Třetí aktivita se podařila. Tvorba koláží účastníky bavila a dali si na ní hodně záležet, vznikly práce zajímavé obsahem, barvami i kompozicí. Jako velmi pozoruhodná se ukázala koláž jedné z účastnic. Na motiv názvu Válečná krajina vytvořila koláž, která se až mrazivě podobala stejnojmenné malbě Františka Janouška. Nacházeli jsme v obou dílech podobnou barevnost, tematiku i symboliku, ozvláštňenou tím, že autorka pracovala především se slovy, která se na originále objevovala ve vizuální podobě. Podobné hledání spojitostí probíhalo i u ostatních děl, zajímavě pojaté bylo zpracování názvu Smrtihlav jednoho z účastníků, kdy pracoval s fotkami Kennedyho vraha a článku o něm, aby poukázal na neobjektivnost historie a médií. Jeho koláž byla obsahově úplně jinak zaměřena než malba Zdeňka Istlera, ale našli jsme v obou pracích mnoho vizuálních spojitostí.

Velkou zkušeností z této animace je pro mě cenné porovnání přístupu mládeže a dospělých k podobným úkolům. Ještě více jsem si uvědomila, že důvodem, proč mě láká učitelství je nadšení z dětské spontánnosti a dětská absence autocenzury. Vděčná jsem také za reflexi účastníků, kterým se animace líbila.

Reflexe třetí realizace, Anna Kucharčíková

Účastníky třetí galerijní animace byli žáci druhého stupně základní školy. Byl to výběr žáků, které baví výtvarná výchova nebo dějepis a učitelka je má jako takovou osvědčenou skupinu pro podobné aktivity.

První aktivita probíhala celkem v pořádku, bylo vidět, že žáci nemají ještě takovou zkušenost s mluvením o svých pocitech, hodně se opakovali a některé jejich výtvary si byly také navzájem podobné. Velmi se ale snažili a aktivita rozhodně splnila svůj účel.

Před touto animací jsem měla jisté obavy, co se týká výkladu, protože tito žáci měli ze všech skupin nejmenší znalosti dějepisu a obávala jsem se toho, jak jim některé etapy dějin, které výstava zachycuje, vysvětlím. Výklad byl trochu zmatečný a chvílemi jsem si nebyla jistá, jestli žáci vědí, o čem je řeč. Celou situaci ale zachraňovala jedna studentka, která měla opravdu dobré znalosti tohoto období a se samozřejmostí v hlase je předkládala. Při hledání děl spojenými s úryvky žáci dobře týmově spolupracovali, někteří byli až podezřele rychle hotoví, tak jsem je musela upozorňovat a ptát se, jestli si opravdu rozmysleli představení a zdůvodnění svého výběru. Při reflexi aktivity, kdy jsme se bavili o médiích, žáci opravdu pěkně reagovali a měla jsem radost z toho, jak uvažují a jak přistupují k médiím.

Třetí aktivita žákům poskytla prostor k tvoření a koláže se jim dařily. Musím opravdu ocenit tuto techniku a její použití pro takovouto příležitost. Koláže jsou vhodné pro žáky, kteří si nevěří v kreslení a zároveň poskytují dostatek tvůrčího potenciálu pro výtvarně nadané žáky. Technika je také rychlá a tak se pro tyto účely perfektně hodí. Při interpretaci koláží a hledání symbolů, byli žáci trochu zaražení, ale nakonec se jim dařilo hledat spojitosti mezi svými výtvary a vystavenými díly.

Celkově se animace vydařila, žáci byli rádi, že zažili něco jiného než běžnou prohlídku a snad jim výstava bude nosným zážitkem pro výuku ve škole i pro život.

Reflexe 1. realizace, Kateřina Matulová

Na první realizaci naší galerijní animace, která se konala 21. 11. 2017, přišlo 24 žáků z 1. ročníku ze SOŠ obchodu, užitého umění a designu v doprovodu dvou učitelů.

Byla jsem dost nervózní a měla jsem obavy, že můj přednes bude tichý, chaotický, či něco řeknu špatně nebo na něco zapomenu. Tím, že jsem měla animaci uvést, začít s první aktivitou, o to jsem byla nervóznější. To mělo za následek, že jsem hned ze začátku zaměnila jméno mé kolegyně s druhou kolegyní, ty mě včas opravily. Naštěstí to bylo jen na začátku a veškeré informace, které jsem v průběhu animace uvedla, byly správné. Nakonec jsem překvapila sama sebe, protože jsem mluvila dostatečně nahlas a držela jsem se předem schváleného sepsaného scénáře informačního výkladu a zadání. Možná až moc přesně. Je tu rozdíl v tom, že v realizaci je opravdu potřeba některé věty opakovat častěji a dostatečně nahlas. Klást na ně důraz, aby aktivita probíhala bez problému. Např. opakovat cíle aktivity.

U první aktivity příště zopakuji dostatečně nahlas smysl prvotní rychlé prohlídky, aby žáci pochopili, proč jí děláme a proč tak rychle. Žáci byli velmi ostýchaví a při prohlídce se trochu loudali. Naštěstí jsme měli asi jen 4 minuty přesčas, ale jinak ledolamka probíhala v pořádku. Žáci pochopili zadání a vytvořili moc pěkné objekty. Přidal se k nim i jejich učitel, který jim určitě byl inspirací. Nebo je alespoň svou aktivitou povzbudil, motivoval k spolupráci.

Při interpretaci jsem se snažila udržovat oční kontakt s každým žákem, který nás seznamoval se svým objektem a zpětně kladně reagovat na jeho projev, abych vytvořila přátelštější atmosféru a aby se ostatní žáci nebáli vyjádřit, protože se trochu styděli. Jsem ráda, že se ke mně připojila má kolegyně, působilo to tak víc skupinově, uvolněně. S kolegyní jsme se nepřekřikovaly, spíš jsme se doplňovaly. Dost mi to pomohlo. Když máte najednou poprvé tolik žáků, tak už vám dochází zpětné reakce a máte strach se opakovat, abyste nezněli fádně. A má kolegyně rozšířila spektrum zpětných reakcí.

Co jsme nestihly vyjádřit, s tím pomohla paní kurátorka. I taková spolupráce mezi autory animace působí kolektivněji a taková atmosféra se může přenést na účastníky. Za kolektivní práci mých kolegyň a paní kurátorky jsem vděčná, protože kdybych náhodou na něco zapomněla, tak mě doplní.

Druhá aktivita byla zaměřena na média a obsahovala výklad k výstavě, převážně historický. Kolegyně Anna, která aktivitu řídila, si vedla velice dobře. Informační výklad k výstavě přednesla nahlas a velice citlivě. Předala všechny potřebné informace, ale diváky nepřehltla informacemi. Žáci dávali pozor a myslím, že je výklad zaujal a pochopili problémy té doby.

Po výkladu dostali žáci zadání a byli rozděleni do 6 skupin, což probíhalo trochu rušněji, ale poměrně rychle. Všichni měli svou skupinku. Průběh aktivity probíhal podle plánu. Každá skupinka si vybrala nějaké dílo z výstavy, které jí korespondovalo s úryvkem, který dostala. Žáci si vedli dobře. Jejich reflexe mě překvapila, někteří se vyjádřili velice citlivě, poeticky. Ne doslova, když v úryvku bylo slovo vlna, nehledali obraz, fotografii, kde

by byla nějaká voda, vlna, ale vlna lidí, masa, která vyjádřila hromadný přesun emigrantů. S druhou aktivitou jsme se cca také vešli do předem naplánovaného času. Takže nám zbýval naplánovaný čas na poslední aktivitu.

Poslední aktivitu, výtvarnou aktivitu ve dvojicích vedla má druhá kolegyně Veronika. Její přednes byl určitě dostatečně hlasitý. Ze začátku se zdálo, že žáci pochopili zadání, ale byli zmateni z předchozí aktivity. A když žáci měli vytvořenou koláž položit pod reprodukci, tak pochopili, že si mají vybrat obraz fotografii, která jím koresponduje s jejich tvorbou. Přitom měli v galerii najít obraz se stejným názvem. Všimli jsme si toho velmi rychle. Rozprchlé žáky po galerii jsme s kolegyní a kurátorkou správně informovaly a žáci svůj obraz s názvem našli a svou koláž pod něj položili. Poté následovala reflexe, kdy nám žáci měli popsat svojí koláž a porovnat ji s obrazem, hledat souvislosti a naopak odlišnosti. Uvědomili jsme si, že tuto informaci jsme měli žákům sdělit při zadání, když měli obraz se stejným názvem hledat. To příště napravíme a kolegyně žáky zavčas informuje. V době kdy žáky bude vedoucí aktivity informovat, rozdáme každé dvojici jeden papír s tužkou, aby si své postřehy mohli zaznamenat, to by také mohlo urychlit reflexi. Protože jsme skončili s animací asi o 25 minut později.

Po každé reflexi u jednoho vybraného obrazu jsme žáky informovali o zajímavostech k obrazu, symbolice v obrazu a o autorovi. Jen v pár větách, abychom příliš nezdržovali a žáky nezahltili mnoha informacemi. Ale i tak byl konec animace dlouhý. Pokusíme se to příště napravit. Ta necelá půlhodina navíc byla viditelná, žáci se zdáli unaveni. Ale myslím, že když se nám podaří skončit podle naplánovaného časového harmonogramu, tak už konec nebude zdoluhavý a únavný.

Animaci jsme zakončili závěrečnou reflexí, kdy každý žák vyjádřil jednou větou nebo jedním slovem své dojmy či nové poznatky z animace. Myslím, že to je rozhodně dostačující a žáci dali najevo, že je aktivity bavily. Rozhodně se jim tento způsob se seznámení s výstavou zamlouval více, než kdyby si šli výstavu jen prohlédnout. Lépe tématu výstavy porozuměli a vcítili se do něj. Má první zkušenost s animací mě velice překvapila a jsem z ní nadšená. Moc se mi líbila tvorba žáků, i to jak byly práce nápadité. Je znát, že žáky umění zajímá a sami se mu věnují. Jsem zvědavá a natěšená na další realizaci. Pokusíme se všechny nedostatky doladit.

Reflexe 2. realizace Kateřina Matulová

Druhá realizace naší galerijní animace se konala týden po první a to 28. 11. 2017 a byla výjimečně jiná. Realizovala se s malou skupinou učitelů místo žáků. Z pěti učitelů se zúčastnili jen čtyři, takže jsme měli takovou privátní atmosféru. Pro skupinu učitelů byla naše galerijní animace součástí jejich školení a zároveň takovou ukázkou. Její průběh byl tudíž prokládán informačním výkladem paní kurátorky, která učitele zaučovala, tudíž se animace časově prodloužila. Bylo to zvláštní, protože naším úkolem bylo animaci realizovat stejně, jako by se jednalo o skupinu žáků. Stejným způsobem s nimi komunikovat, pokládat

jim stejné otázky jako např.: „Víte co se dělo ve 30., 40. a 50. letech minulého století? Například od roku 1939-1945?“ Bylo to s úsměvem, když jsme věděli, že znají na naše otázky odpovědi. Ale o to snadnější a rychlejší byla spolupráce, i když chvílemi úsměvná. Často jsme se trochu zasekli ve výkladu, třeba když jsme pokládali otázky či učitele oslovovali. Protože jsme si chvílemi nebyli jistí, jestli je to tak správně. Mátlo nás, že jsme k nim měli přistupovat jako k žákům.

Bylo to o dost jiné i pro zúčastněné. Protože k aktivitám učitelé přistupovali se svými znalostmi a dělalo jim problém se uvolnit, či pracovat jen s některými detaily a třeba i pracovat se svými pocity. Žáci tuto tematiku berou jinak. Vědí, že to bylo hrozné, ale zaměřují se na konkrétní věci, jako například jeden žák řekl „Že je rád, že už Hitler nežije a že to bylo určitě hrozné, že museli utíkat.“ Zatímco si učitel je vědom skoro každého detailu událostí, které se tehdy přihodily. A víc si uvědomuje ty hrůzy, strasti, se kterými se lidé v tehdejší době potýkali. Uvědomují si veškeré události najednou, a tudíž pocítují několik emocí naráz.

V druhé aktivitě hledali obraz nebo fotografii, která by jim korespondovala s historickým úryvkem, který si vylosovali. Jejich znalost je směřovala k hledání konkrétního vyjádření, či se snažili najít fotografii, která by přímo vystihovala do slova úryvek. Bylo to tedy pro některé těžší než u žáků, kteří, i když jsou seznámeni s historií, pracují jen s určitým slovem, jednou větou nebo jen s pocity a jsou mnohem více uvolněnější v hledání toho správného výjevu.

Naše galerijní animace probíhala podle plánu, začalo to úvodem, ledolamkou, následovala druhá aktivita a poté třetí, poslední aktivita zakončené závěrečnou reflexí. Jedinou změnou byly informace paní kurátorky, kterými obohacovala učitele. A klidný, tišší průběh. Bylo nás tam poměrně málo, tak jsme měli často potřebu mluvit tišeji. Po výkladu jsem si i sama říkala, jestli mě vůbec bylo slyšet. Ale zas na druhou stranu, tím že jsme to dělaly pro učitele, tak jsme čekaly, že se nebudou stydět nás třeba požádat o to, abychom se vyjadřovaly hlasitěji. Tudíž pokud by mě nebylo slyšet, určitě by mi to někdo pověděl, kolegyně, zúčastnění nebo paní kurátorka. Byla jsem zvědavá, jak to bude probíhat s touto výjimečnou skupinou. Byla jsem trochu nervózní, protože jsem se obávala záporné reakce v podstatě od kolegů/zúčastněných. Ale nakonec to dopadlo dobře, zpětná reakce byla kladná. Zúčastněným se naše aktivity líbily, myslím, že byly i malou inspirací. A sami prohlásili, že nás berou jako kolegy.

Reflexe 3. realizace Kateřina Matulová

Naše poslední realizace se konala se skupinou třinácti žáků ze 7., 8. a 9. Třídy Základní školy Zbůch, doprovázené jednou učitelkou, která s námi velice spolupracovala a poskytla i psané zpětné reakce žáků (viz. příloha).

Mnoho žáků se v minulosti zúčastnilo galerijních animací, takže to pro ně nebylo nové. U této skupiny jsme se obávaly, jak budou reagovat na naše otázky týkající se historie

a pojmů. Protože jsme si nebyly jisté, co už ve škole probírali. Musím říci, že jsem byla velice příjemně překvapena. Žáci byli naplněni znalostmi a bez problému reagovali na naše dotazy. Ze začátku byli trochu ostýchaví, ale rychle se aklimatizovali a rozpovídali. Bylo velice příjemné s nimi spolupracovat. Byli mnohem ukázněnější než první skupina středoškolských studentů. Pravděpodobně to bylo i tím, že jich bylo mnohem méně než při první realizaci.

Ledolamka probíhala podle plánu, časově postupovala, jak měla. Žáci si s úkolem, tvarováním alobalu poradili velice dobře a vytvořili pěkné kousky, které si uměli smysluplně obhájit. Například jeden žák vytvořil jakési klubko nervů, které mělo znázorňovat stres a strach. Dalším výtvozem byla otevřená ústa, která znázorňovala údiv, který žák při pohledu na výstavu pocítil. Častý vybraný pocit, který žák nabyt a vyjádřil, byl strach, smrt, smutek, stísněnost, úzkost. Není tomu divu, na první pohled i po delším pozorování tak dobové fotografie působí. Jsou důkazem života lidí, kteří v té době v českých zemích žili. Bylo však příjemné, když některého žáka napadla emoce jako naděje. Naděje doufajícího člověka, že válka brzy skončí, že muži ve válce nezahynou a vrátí se zpět domů a že se opět celá rodina sejde.

Druhá aktivita probíhala také tak, jak byla naplánovaná, časově jsme se i vešli do harmonogramu. Anička seděla na zemi v kruhu s žáky a poskytovala jim historický výklad prokládaný otázkami, na které žáci ihned odpovídali. Rozdělení do skupin proběhlo bez problému. Byly 4 skupiny (tři skupiny po 3 a jedna po 4) nikomu nevadilo, že v jedné skupině jich bylo více.

Třetí aktivita mě baví při každé realizaci ze všeho nejvíce. Koláže, které žáci vytvoří na vylosovaný název, bývá často některými detaily podobný až stejný s vystavěným originálem. Až do začátku třetí aktivity jsou názvy obrazů zakryty, aby žáci neměli možnost si je přečíst a obrazy si prohlédnout. Tudíž netuší, který obraz si vylosovali a nemohou ho úmyslně napodobit. Aktivita probíhala tak, jak byla naplánovaná až do doby, kdy jsme začali obházet jednotlivé obrazy, u kterých probíhala reflexe žáků. U této části jsme se trochu zdrželi, možná se tak stalo, protože jsme byly informované od učitelky, že nikam nespěchají, tak mohou být na výstavě i déle, než bylo naplánováno a animace skončila asi o 15-20 minut později. Jenže kvůli tomu žáci pocítovali už únavu. Takže pro příště, vždy se držet časového harmonogramu. I když víme, že si s časem nemusíme dělat starosti, protože účastníci ho mají a nespěchají. Je dobré vědět, že 110 až 120 minut na galerijní animaci je maximum. Když se podaří ho dodržet, bude to úspěšné.

Reflexe 1. realizace Veronika Syřínková

Průběh naší první galerijní animace předčil mé očekávání. Překvapila mě především spolupráce studentů ze SOŠ obchodu, užitého umění a designu, kteří se jako první naší animace zúčastnili. Do galerie dorazila třída prvního ročníku uměleckého oboru o počtu 24 studentů s doprovodem dvou učitelů. Polovina třídy byla zaměřena na design interiéru a druhá polovina studuje multimédia.

Dále mě překvapily mé kolegyně, které své aktivity adekvátně uvedly a na vše dobře reagovaly. Myslím si, že i já jsem si vedla v celku obstojně. Nejprve jsem měla obavy, že něco popletu a tím ovlivním průběh dané aktivity, nebo nebudu vědět jak reagovat na dotazy a reakce studentů. Vše jsme měly téměř do detailu připravené, co budeme říkat, co budeme v daný okamžik dělat, ale v průběhu se může pokazit cokoli. Uklidnilo mě, že když si nebudu vědět rady jak reagovat na žáky, pomůžou mi mé kolegyně nebo kurátorka výstavy.

Galerijní animaci jsme zahájily ledolamkou, tzv. rozehrívací aktivitou, kterou vedla Kateřina. Studenti si nejprve prošli výstavu a poté zaznamenali svou emoci pomocí alobalu. Při společné reflexi nad výtvořky studentů jsem se moc neprojevovala a bylo pro mě těžké se zapojit. Kolegyně žáky chválily a povzbuzovaly při jejich interpretacích, pro mě bylo nepřirozené se do toho vměšovat, protože reakce od kolegyň a paní kurátorky byly více než dostatečné. Studenti mě při obhajobě své práce velice překvapili. Snažili se a většina výkladů měla hlavu a patu. Myslím si, že studentům hodně pomohlo uvolnit se, když se jejich třídní učitel přidal k nim, tvořil objekt také a poté s obhajobou začal.

Druhá aktivita, kterou vedla Anna, byla spíše literární, zaměřená na výklad a uvedení do historických souvislostí. Kolegyně nám svým přirozeným projevem a stručným výkladem přiblížila problémy té doby. Myslím si, že studenty výklad zaujal, protože dávali pozor a nebavili se mezi sebou. Studenti dostali nějaký úryvek a ten měli přiřadit k obrazu nebo k fotografii, která jim s textem korespondovala. Studenti se projeví jako vnímaví a citliví lidé, kteří vědí, co a proč dělají.

Poslední aktivita, kterou jsem vedla já, obsahovala tvůrčí úkol, který zahrnoval tvorbu koláže, následnou reflexi a výklad k jednotlivým uměleckým dílům. Při zadávání úkolu jsem zapoměla žákům sdělit, že budou své výtvořky konfrontovat s originály. Příště jim musím dopředu říci, že při hledání díla podle názvu musí přemýšlet nad tím, co mají díla společné a co se v dílech liší. Pokud si studenti neví rady, pomůžu si tak, že se obrátím na celou skupinu a zeptám se, co si myslí oni. Pomůžu tím sobě a také se mi tím povede lépe aktivizovat studenty.

Při zadávání úkolu musím lépe formulovat cíle a několikrát je opakovat. Je prospěšné vyzvat konkrétního studenta, aby nám zadání úkolu zopakoval. Při reflexi je dobré opakovat jejich reakce, na vše reagovat a sdělit jim, co je správně. Díky tomu si lépe zapamatují to důležité a potvrdí si své názory.

Myslím si, že jsem na studenty většinou adekvátně reagovala. Byla jsem ráda, že se zapojily do diskuze mé kolegyně a tím mi nahrávaly. Paní kurátorka se někdy zapojila a pomáhala nám směřovat studenty správným směrem. Je důležité, aby si z výstavy odnesli to podstatné. Doufám, že studenty téma dostatečně oslovilo, aby nad ním později ještě přemýšleli.

Reflexe 2. realizace, Veronika Syřínková

Druhá realizace naší galerijní animace pro nás byla zase úplně něčím novým. Animace se zúčastnili čtyři učitelé, kteří ji měli jako součást školení s paní kurátorkou. Tento návrh se mi zamlouval, protože jsem věděla, že dostaneme od učitelů zpětnou vazbu a získáme jiný pohled na náš výstup při samotných aktivitách. Dále mě také zajímalo, co se učitelé na školení učí a co je pro ně důležité.

Když malá skupinka učitelů dorazila do galerie, měla jsem trochu obavy z toho, jak to všechno dopadne. Naštěstí všichni byli chápaví, vstřícní a nepovyšovali se nad námi. Paní kurátorka často, ale vhodně vstupovala do našeho výstupu a komentovala ho v rámci jejich školení. Učitelé si také během aktivit zapisovali poznámky a postřehy.

Mé kolegyně si při svých výstupech vedly obstojně, ale všechny jsme měly potíže si představit učitele jako děti. Bylo znát, že je pro kolegyně složité podat učitelům výklad o totalitních režimech, když se v historii vyznali lépe než my. Paní kurátorka nás ujišťovala, že jsou tu v rolích žáků a my je tak také máme brát. Jenže všichni účastníci měli tolik znalostí, že bylo pro ně těžké se od nich odpoutat. Dospělí nedokáží brát toto těžké téma s takovým nadhledem jako děti.

V první aktivitě, ve které účastníci vytvářeli svou emoci pomocí alobalu, byly všechny interpretace velice citlivé, výstižné a všichni použili ke svému vyjádření metaforu. Při literární aktivitě už jsme byli všichni více uvolnění, ale učitelé měli stále problém reagovat na naše dotazy jako žáci. Otázky položené do placu slouží k aktivizaci a pokládaly jsme je v průběhu celkem často.

Úvod mé aktivity obsahuje hned několik jednoduchých otázek, jako např. co je to symbol a metafora. Učitelé měli opět problém odpovídat, asi proto, že pro ně otázky byly moc snadné a přijde jim zbytečné odpovídat, když to všichni známe. Až po výzvě paní kurátorky se někteří zapojili a na mé otázky odpověděli. Při realizaci koláže mě všichni účastníci mile překvapili. Někteří učitelé nebyli výtvarně zaměřeni, ale s touto technikou si dokonale poradili. Opět se nám potvrdilo, že technika koláže je pro animaci více než vhodná, protože se díky ní může adekvátně kreativně projevit i jinak zaměřený člověk. Galerijní animace není jen pro výtvarně zaměřené žáky, ale měli by se jí zúčastnit všichni bez rozdílu.

Myslím si, že naše realizace galerijní animace s učiteli byla více než prospěšná pro nás a také pro naše účastníky, kteří ji mohli vidět a především si ji i rovnou zažít. Pro mě bylo důležité, že jsme mohly slyšet komentáře paní kurátorky, ze kterých se můžeme poučit. Naše galerijní animace tím získala další rozměr.

Reflexe 3. realizace, Veronika Syřínková

Na naši poslední realizaci galerijní animace dorazilo třináct žáků základní školy s doprovodem jedné paní učitelky. Žáci byli vybráni ze 7.-9. třídy. Byla to skupinka žáků, která očividně projevila zájem o toto naléhavé téma. Už v úvodu animace, kdy Kateřina představuje výstavu a ptá se třídy, jestli ví, co se dělo v letech 1938 – 1953, jedna žákyně ihned reaguje a odpovídá. A my doufáme, že se v průběhu uvolní i celá skupina.

Při ledolamce jsou zpočátku žáci ostýchaví a neví si rady s alobalem. Rychle se ale pouští do práce a ti mladší žáci nebo ti méně kreativní pokukují po ostatních. Poté přišla na

řadu interpretace jejich děl, při které byly patrné větší či menší rozdíly ve schopnostech obhájit svou práci. Někteří nás svou interpretací mile překvapili, ale často žáci vytvářeli z alobalu různé motaniny a jejich výklady se opakovaly. Jsem si vědoma, že na jejich interpretace měli vliv ostatní, jejich věk a zralost. Největší problém mluvit o své práci měli někteří mladší chlapci, ale dokázali držet krok se skupinou a přizpůsobit se.

V druhé aktivitě vede výklad Anička, která si sedla do kruhu k žákům, aby k nim byla blíže. Její výklad byl přirozený a zajímavý, ale paní kurátorka jí do toho vstupovala a pokládala žákům doplňující otázky, jako např. co je Mnichovská dohoda, antifašismus, emigrant, imigrant, atd. Pokud něco máme naučit, musíme si nejdříve zjistit, co žáci umí a jaké pojmy znají. Když zavádíme nové pojmy, musíme je vysvětlit tak, aby to žáci daného věku pochopili, svůj výklad přizpůsobujeme věku a znalostem našich posluchačů. Téma nedobrovolných přesunů obyvatelstva je velice depresivní a musí se mladším žákům podat tak, aby to pochopili a zároveň je to moc nedeprimovalo. Velice mě překvapilo, jak byli někteří žáci z této skupiny v této oblasti znalí, jedna žákyně se svými znalostmi dokonce vyčnívala. Ale i tak je důležité pojmy zavést a zopakovat, aby se je naučili ti, kteří je neznají. Všichni žáci byli velice pozorní, ale na otázky reagovalo jen pár nadšenců.

Tvůrčí aktivita a tvorba koláže žáky bavila, ale někteří by potřebovali více času. Ze začátku působili zaraženě a nevěděli jak mají úkol uchopit. Poté všichni se zájmem pracovali a hledali vhodné útržky pro svou koláž. Když měli svá díla hotová, nastala jejich interpretace. Obcházela jsem s žáky originály a konfrontovali jsme je s jejich kolážemi. Někteří měli potíž najít shody, přišlo jim to příliš rozdílné. Pokud si žáci neví rady, je dobré položit otázku ostatním. Tím pomůžeme sobě a také aktivizujeme celou skupinu. Při této poslední realizaci jsem si většinou nevěděla rady jak na žáky adekvátně reagovat, protože pro některé byl problém se ke své práci vyjádřit. Nevěděli, co mají v dílech hledat a já nedokázala klást otázky, aby se otevřela jejich mysl. Paní kurátorka mi velice pomohla a ukázala nám jak rozpovídat žáky se slabším kreativním myšlením.

Závěrečná reflexe galerijní animace

Myslíme si, že se nám naše první galerijní animace vydařila. Všechny realizace proběhly v pořádku a splnily naše očekávání. Galerijní animace obsahuje tři na sebe adekvátně navazující aktivity. Jsme spokojené, že se nám podařilo začlenit jak výtvarnou tvorbu, formou koláže, tak haptické modelování pomocí alobalu a práci s literaturou, konkrétně s médií. Díky tomu se nám zdá animace pestřejší a zajímavější. Animace je vhodná pro všechny typy žáků, protože obsahuje různorodé činnosti. Každému jedinci vyhovuje něco jiného a může se prosadit v jedné aktivitě a v jiné naopak zůstat v pozadí. Žáci zde mají možnost se aktivně projevit jako jednotlivci i ve skupině.

Spolupráce s účastníky animace nás mile překvapila. Žáci se projevíli jako aktivní, šikovní, chytrí, se zájmem a nápaditostí. Měly jsme velké štěstí na složení skupin, neobjevil se žádný žák, kterého bychom musely napomínat. A i když v některých chvílích byli žáci zmateni, ihned jsme jim nesrozumitelnost objasnili a malou krizi zažehnali. Průběh animací je pro nás rozhodně velkou motivací pro další práci s dětmi a mládeží a do budoucna inspirací pro vedení hodin výtvarné výchovy.

Spolupráce s paní kurátorkou Marcelou Štýbrovou byla pro nás velice přínosná. Naučily jsme se, jak galerijní animace probíhají a hlavně jak vytvořit smysluplnou animaci, která žáky zaujme a obohatí novými vědomostmi a kreativním tvořením. Také jsme se naučily spolupracovat s učiteli, žáky a zaměstnanci galerie. Díky paní kurátorce jsme se dozvěděly, co všechno se skrývá v přípravě vytvoření výstavy, jejího chodu i realizace samotných galerijních animací. Přesvědčily jsme se, že je to náročná práce, která ovšem ve výsledku stojí za to.

Přílohy:

Legenda zkratk:

MK – Masné krámy

SL - Střední loď

VL -Velká loď

PL- Pravá loď

Materiály k 2. aktivitě

Úryvky:

„Proč tedy nejdou klidně do svých domovů, když přece vidí, že jsou tu nenáviděni?“

„ ...usazování tohoto morálně nízko stojícího živlu jest s hlediska státního tak i vzhledem na dnešní hospodářské poměry nežádoucí.“

„Výlohy a obydlí (židovských, českých a sociálně demokratických obchodníků) byly vymláceny. České nápisy byly zaškrtnuty nebo zamalovány dehtem. Také okna českých škol byla demolována.“

„ ... není možné je přimět, aby zůstali ve svých domovech. Přestože jsou varováni, mnozí se vydávají pěšky... Jsou to muži, ženy i děti.“

„Emigranti páchali u nás dost dlouho všelijaké rejdy k naší škodě. Rychle s nimi odtud, a ty, kdož by je chtěli ukrývat, bylo by nejlépe, poslat za nimi!“

„Příruční zavazadlo (pokud možno baťoh) musí kromě předepsaných dek obsahovat nezbytné předměty denní potřeby pro první dva dny.“

„Okamžitě jsem žádal o to, aby mi někdo obstaral kompas a mapu, protože musím z parlamentu co nejrychleji zmizet a najít cestu k útěku přes hranice.“

„Odešli jsme po srpnu především proto, že jsme nesouhlasili s tím, co se stalo, a že jsme svůj odpor nemohli jinak aktivně projevit.“

„Odešli jsme dále proto, že jsme chtěli svobodně žít“

„Místo masy stovek tisíc lidí vidět jednotlivé lidské příběhy. Mnohdy kruté a plné utrpení.“

„Migranti zde přežívají v nuzných podmínkách, postup úřadů je však nekompromisní – deportace se nevyhýbá těhotným ženám ani nezaopatřeným dětem.“

„Příliv uprchlíků musí být zbrzděn. Bezodkladně a důrazně.“

Kontext a zdroje úryvků:

„Proč tedy nejdou klidně do svých domovů, když přece vidí, že jsou tu nenáviděni?“

kontext: „Velice přispívají k nespokojenosti brněnského obyvatelstva nekonečné průtahy s odklizením polských židů. Je nepochybné, že odchodem polských židů neodstraní se těžká bytová krize, dnes nejhorší svízele Brna, ale několik set bytů je pro město, v němž tisíce rodin bydlí ve vagonech a v nejhorších doupatech, věc vážná a důležitá. Ale nejde jen o ty byty. Polští židé jsou živel tak cizorodý, že ho český lid mezi sebou nemůže snést a nesnese. Jejich loupeživé metody obchodní, které jsou nebezpečím obchodu domácího a které v civilisované zemi nemožno trpět, mohou být z Brna odstraněny jen s polskými židy samými. Když Němci dobyli Polsko a polští židé jásali jim v ústretě jako osvoboditelům, prvním činem Němců, kteří vedli vždy mezinárodní akce proti ruskému antisemitství, byl rozkaz, že židé z Ruska nesmí překročit německých hranic, protože by tím trpěl německý hospodářský život. „K nám přišli jako blední, hladoví uprchlíci, jsou nyní dobře vyživeni a velikou většinou bohatí, „Proč tedy nejdou klidně do svých domovů, když přece vidí, že jsou tu nenáviděni?“

Arnošt Heinrich, Lidové noviny, 27. srpna 1919, ranní vydání, s. 1

„...usazování tohoto morálně nízko stojícího živlu jest s hlediska státního tak i vzhledem na dnešní hospodářské poměry nežádoucí.“

Zdroj: Oběžník presidia zemského úřadu v Praze, číslo 4653, Usazování polských státních příslušníků v ČSR, V Praze, 31. prosince 1932, úřadující vicepresident

Kontext: Veškerá tato opatření jest provésti, poněvadž nebezpečí zaplavení zejména smíšených krajů naší republiky polskými židy jest veliké a usazování tohoto morálně nízko stojícího živlu jest s hlediska státního tak i vzhledem na dnešní hospodářské poměry nežádoucí.“

„Výlohy a obydlí (židovských, českých a sociálně demokratických obchodníků) byly vymláceny. České nápisy byly zaškrtnuty nebo zamalovány dehtem. Také okna českých škol byla demolována.“

Vyklízení pohraničí, 1938-1939, Zdroj: Deutschland-Berichte der Sozialdemokratischen Partei Deutschlands (SoPaDe) – Rapports d'Allegmane du Parti Socialdémocrate Allegmane, 1938-1939, Paris 1938, 5. Jg, Nr. 10, s. A 8. Zweiter Bericht.

„ .. není možné je přiměti, aby zůstali ve svých domovech. Přestože jsou varováni, mnozí se vydávají pěšky... Jsou to muži, ženy i děti.“

Právo lidu, č.223, 22. 9. 1938, s. 6. Útěk z pohraničí trvá

„Emigranti páchali u nás dost dlouho všelijaké rejdy k naší škodě. Rychle s nimi odtud, a ty, kdož by je chtěli ukrývat, bylo by nejlépe, poslat za nimi!“

O německých imigrantech, Expres, č. 241, 21.10.1938, s. 2, sl. 4, 5. Přísně také proti ukrývačům emigrantů

„Příruční zavazadlo (pokud možno baťoh) musí kromě předepsaných dek obsahovat nezbytné předměty denní potřeby pro první dva dny.“

Zdroj: Předvolání do transportu AK do Terezína pro Ernsta Pomeranze „Židovská náboženská obec v Praze, 22. 11. 1941 Panu Ernstovi Pomeranzovi, Karpfengasse (Kaprova ulice) 13 Číslo v transportu: 229,

„Okamžitě jsem žádal o to, aby mi někdo obstaral kompas a mapu, protože musím z parlamentu co nejrychleji zmizet a najít cestu k útěku přes hranice.“

Národní socialista Ota Hora o útěku v roce 1948, Čelovský, Bořivoj: „Emigranti“ dopisy politických uprchlíků z prvních let po „Vítězném únoru“ 1948. Ostrava: Tilia 1998, s. 36n.

„Odešli jsme po srpnu především proto, že jsme nesouhlasili s tím, co se stalo, a že jsme svůj odpor nemohli jinak aktivně projevit.“

„Odešli jsme dále proto, že jsme chtěli svobodně žít“

Zdroj: Jarošová, Emma: Mezi starou a novou vlastí. New York, nakladatelství Hlas–Voice 1997, s. 120.

„Místo masy stovek tisíc lidí vidí jednotlivé lidské příběhy. Mnohdy kruté a plné utrpení.“

O lidech na Sicílii a jejich vztahu k uprchlíkům. Zdroj: https://zpravy.idnes.cz/obyvatele-catanie-sicilie-nazor-uprchlicka-krize-f72-/zahranicni.aspx?c=A170808_183423_zahranicni_ert,

„Migranti zde přežívají v nuzných podmínkách, postup úřadů je však nekompromisní – deportace se nevyhýbá těhotným ženám ani nezaopatřeným dětem.“

Zdroj: https://zpravy.idnes.cz/uprchlicka-krize-alzirsko-libye-maroko-afrika-f4v-/zahranicni.aspx?c=A171101_125844_zahranicni_ert

„Příliv uprchlíků musí být zbrzděn. Bezodkladně a důrazně,“

Lars Lokke Rasmussen (51) vykreslil dostatečně dramatický obraz. „Přliv uprchlíků musí být zbrzděn. Bezodkladně a důrazně,“ varoval lídr dánské opozice a šéf liberální strany Venstre. Jinak se podle něho Dánsko stane semeništěm paralelních světů, vyrostou další ghetta, rozmůže se zločinnost.

<https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/372654-zastavte-priliv-uprchliku-jinak-vyrostou-dalsi-ghetta-zni-z-predvolebniho-danska.html>

Informační výklad o umělcích k 3. aktivitě

Útěk -1940

Jan Kotík (* 4. 1. 1912, + 23. 3. 2002)

Jan Kotík po studiu v období 2 sv. v. se stal členem Skupiny 42. Hlavní myšlenka skupiny ovlivnila podobu Kotíkových obrazů, které vytvořil v období 40. let. Skupina 42, byla česká skupina založená roku 1942, která sdružovala výtvarníky, literáty i teoretiky. Tématem, myšlenkami skupiny bylo civilní prostředí velkoměsta, zachycení existenčních pocitů pracujícího městského člověka a jeho všedních pocitů. Také se zaměřovala na zachycení mytologie městské krajiny a jejího ducha, odrážela stísněnou atmosféru protektorátu a 2. světové války. Skupina nacházela inspiraci v avantgardních trendech (kubismu, surrealismu, futurismu).

<http://www.artlist.cz/jan-kotik-6397/>

<http://www.rozhlas.cz/krajane/clanky/zprava/exulant-a-malir-jan-kotik--1305962>

Smrtihlav. Obraz Josefa Istlera Smrtihlav z roku 1945 symbolizuje přicházející totalitu.

Josef Istler (* 13. 11. 1919 Praha, + 19. 6. 2000 Praha),

Český malíř a grafik.

Josefa Istlera ovlivnily umělecké aktivity v době války. Byl to například kontakt s Karlem Teigem a Toyen, jejichž tvorba mu otevřela cestu do krajin surrealismu.

Tvorby Josefa Istlera se nese převážně v surrealistickém duchu, do fantaskního či imaginativního umění, hlavně v letech 1941-1945. Dalším zaměřením Istlerovy tvorby byla jeho inklinace k abstrakci, která směřovala k plošně geometrické abstrakci figurativních výjevů. Josef Istler se svobodně pohyboval mezi figurací a abstrakcí, používal spontánní malířské gesto i pevně vymezenou symboliku malířského znaku.

<http://www.artlist.cz/josef-istler-4045/>

<http://www.artplus.cz/cs/autor/20-istler-josef>

Tápající - 1939

Surreálné městečko - 1939

František Hudeček (*7.4.1909, + 13.5.1990)

Významný český malíř, ilustrátor, grafik.

Absolvoval Uměleckoprůmyslovou školu v Praze, ve 30. letech spolupracoval s divadlem E. F. Buriana. Ve 40. letech vytvořil v mnoha obrazových variacích a různými technikami slavnou postavu Nočního chodce. Člen Skupina 42. Hudeček tvoří v duchu programu/myšlenky Skupiny 42 motivy velkoměsta, vztahu člověka a civilizace. Ohrožení života v samé jeho podstatě přivedlo malíře k zájmu o zázračnost okolního světa. Dříve nepřívětivé, šedivé ulice či náměstí, častokrát mu tak nepřátelského velkoměsta, se nyní staly častým námětem jeho obrazů. Hudečkovi ale nešlo jen o zachycení zázračnosti

okolního světa. Chtěl ve svých obrazech zachytit rovněž pocity závratí, hrůzy a osamění, které tehdy člověk prožíval.

<http://www.muo.cz/sbirky/obrazy--44/frantisek-hudecek--324/>

<http://www.artplus.cz/cs/autor/2040-hudecek-frantisek>

Imaginace strachu– Kočka - 1949

Stanislav Podhrázský - (*1920, +1999)

Český malíř, sochař a restaurátor.

Stanislav Podhrázský byl jako mnozí další v mládí silně ovlivněn surrealismem. Ve volné tvorbě se pouštěl do témat hlubin podvědomí a strachu. Tato perioda byla poměrně krátká, protože děsivá osobní zkušenost se zkoumáním vlastního podvědomí autora od dalších experimentů odradila. V letech 1947–1948 vznikly sochy silně ovlivněné surrealismem. Stanislav Podhrázský je znám především jako kreslíř a malíř.

Nejvýznamnějšími díly tohoto období jsou Hlava v plísni (1948) a reflexe generačního pocitu **Imaginace strachu** (1949). V kresbách i malbách z poloviny 50. let, kdy se vrátil k volné tvorbě, používá spíše formální atributy surrealistické malby – nedefinovaný prostor bez perspektivy se záhadnými předměty a rostlinstvem obklopující dívčí postavy.

<https://www.galerieplatyz.cz/autori/stanislav-podhrazsky>

<https://www.kosmas.cz/knihy/188612/stanislav-podhrazsky/>

Imaginace strachu

Podhrázský propadal trýznivým vnitřním vizím, projevu nevědomí a proto díla z tohoto období patří do surrealistického světa. Pracoval na různých kresebných variacích, ale tu a tam se zrodilo zásadní, konečné dílo. Takový je obraz z roku 1949 pod názvem **Imaginace strachu** – kompozice zneklidňující a sebekritická. Šelma podobná kočce okusující prsty elegantní ruky je obrazem vnitřních bojů i tísnivé společenské atmosféry.

<http://ceskapozice.lidovky.cz/krehka-erotika-stanislava-podhrazskeho-f0m->

[/recenze.aspx?c=A131203_093743_pozice_137834](http://ceskapozice.lidovky.cz/krehka-erotika-stanislava-podhrazskeho-f0m-/recenze.aspx?c=A131203_093743_pozice_137834)

Mrak – 1933

Josef Čapek (* 1887, +1945)

Josef Čapek byl starší bratr Karla Čapka, dále ilustrátor, výtvarník, novinář, scénograf, dramaturg, žurnalista a významná osobnost českého kulturního života.

Josef Čapek byl spoluzakladatel Skupiny výtvarných umělců, která vznikla v roce 1911. (Členy *Skupiny* byli např. Václav Beneš, Emil Filla.)

V roce 1921 Josef Čapek přešel do skupiny Tvrdošijní (Dalšími členy byli např. Václav Špála a Jan Zrzavý.

Z jeho koncentračnických kreseb na kouscích toaletního papíru mrazí. Dostal do vínku pouhé tři tvůrčí desítky let a přesto žil mnohostranný a bohatý život.

Mrak -V roce 1933 namaloval J. Čapek obraz *Mrak*, kterým otevřel nové téma cesty a poutníků. Tento obraz lze také interpretovat, jako předzvěst budoucího vývoje světa.

http://www.bratri-capkove.cz/mrak-1933/g-1112/id_obrazky=1179&typ_sady=1&p1=1065

http://www.artbohemia.cz/cs/22_capek-josef

<http://www.cesky-jazyk.cz/zivotopisy/josef-capek.html#axzz4xjyXmr5z>

Válečná krajina -(1939-1942)

František Janoušek (* 6. 5. 1890, + 23. 1. 1943)

František Janoušek byl významný český malíř, pedagog a ilustrátor.

V roce 1924 se stal členem Spolku výtvarných umělců Mánes. Od roku 1942 začal ve Škole Mánesa vyučovat malbu. Díla Františka Janouška byla pod vlivem lyrického a imaginativního kubismu. Na přelomu dvacátých a třicátých let vstupuje do jeho tvorby surrealismus. Jeho díla odrážejí tíživou meziválečnou situaci, násilí, zlo a subjektivní pocity z hrůzy doby, ve které žil.

<http://www.artplus.cz/cs/autor/302-janousek-frantisek>

Nádraží (vstříc osudu) - 1948

Kamil Lhoták (*25.7.1912 - †22.10.1990)

Kamil Lhoták byl český malíř, grafik a ilustrátor.

Od roku 1940 byl členem Umělecké besedy, v letech 1942-48 působil ve Skupině 42, od roku 1945 ve Sdružení českých umělců grafiků Hollar.

Hlavním inspirativním zdrojem mu byla technika a civilizace z přelomu a počátku 20. století - především průkopnická doba automobilismu, letectví a vlakové dopravy. Prostředí zachycoval jemnou valérovou malbou. A zobrazené technické předměty ztvárněny vždy naprostou věrností a konkrétností.

Byl malířem snu a fantazie, inspiroval se atmosférou liduprázdných městských periferií Holešovic a Pankráce, v nichž viděl krásu a romantiku. Inspiraci čerpal i ze starých obrázkových časopisů, z reklamní tvorby i filmových grotesek. Maloval krajiny s technickými symboly, plné poezie technické civilizace, melancholické krajiny s balóny, větrníky, s dýmajícími komíny, závodistiště, nádraží a železniční podjezdy, parky s lavičkami, rušné ulice velkoměst, starodávné bicykly, staré automobily a motocykly, traktory, vzducholodi, letadla, benzinové pumpy aj.

http://www.artbohemia.cz/cs/101_lhotak-kamil

<https://www.galerieplatyz.cz/autori/kamil-lhotak>

Zdroje

ŠTÝBROVÁ, Marcela, HOLACKÁ, Lucie. *Galerie jako místo pro spolupráci, vzdělávání a výchovu*. Společný projekt Metodického centra výchovně-vzdělávacích aktivit Západočeské galerie v Plzni a Pedagogického centra Plzeň k aplikaci RVP pro základní vzdělávání v propojení s mimoškolní výukou v galerii. Edice: Skripta. Pedagogické centrum Plzeň, 2004.

ROUSOVÁ, Hana, KLIMEŠOVÁ, Marie, BALADRÁN, Zdeněk. *TENKRÁT V EVROPĚ. Čeští umělci v totalitních režimech 1938-1953*. Západočeská galerie v Plzni, 2017. ISBN 978-80-88027-19-5

BENDA, Jan. „Do vlasti z vlasti emigrují zpátky zase...“ *Migrace z okupovaného pohraničí ve druhé republice*. Doktorská disertační práce, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin, 2011.

FRANKL, Michal, JENŠOVSKÁ, Julie, ed. *Naši nebo cizí?: Židé v českém 20. století*. Praha: Židovské muzeum v Praze - Institut Tereziánské iniciativy, 2013. ISBN 978-80-87366-28-8.

SCHWARZOVÁ, Marie. *Dějiny českých zemí: od Sámovy říše po vznik České republiky*. 3. vyd. Ilustroval José Pérez MONTERO. Říčany: Sun, 2013. ISBN 978-80-7371-606-6.

BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, c2007. ISBN 978-80-87000-11-3.

Reflexe žáků ze ZŠ Zbůch, kteří se zúčastnili naší 3. realizace

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

TA ŠPATNÁ DOBA A UMĚNÍ

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

MALOVÁNÍ KEDLÁČEK, BAVILA MĚ TO

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

HLEDÁNÍ OBRÁZKU, PROTOŽE TO BYLA NOVA

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

Fotky a někdy i obrázky

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

Řekami sech a abobaku protože jsem měl
někomuálně měsíček

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

By fotky a rozcívka

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

To lepší než obrázky a bavilo mě pro toho měsíce

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

Nevím proč mě bavilo.

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

Moc se mi líbily by obrazy a duch ve kterém byly malování

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

Dělati těch koláží. Mohla jsem udělat cokoli a bylo by to jednodušší.

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

Asi ne, ale to všechno chování mě nebavilo.

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

Nejvíce mně asi zaujala socha Jemčeka.

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

Nejvíce asi koláže. Protože mně baví vystřihovat.

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

Žádná animace která by mně nebavila tam nebyla.

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

Umění

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

Koláže, protože to bylo náročné a naučilo.

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

Ně bavilo všechno, měli to být nějaký děsi.

Jenom má bába! Ale to hlavně mě a abychom byli rádi
mudráci!

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo? Nejvíce mě zaujal Imaginace Stručně od Stanislava
Dobrovolného

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

asi ten Dobrovolný mluvil ~~nejvíce~~ lepší věci dobrovolně
a hrál si s symboly

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

~~nebyla žádná aktivita, která mě nebavila~~

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

Transformované dítě

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

Větrání siulek. Protože mám rád skládání míchání do jednoho

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

Vše mě bavilo.

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

Model dítěte na slane jmenem Jemicele

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

Když jsme vytvářeli děti, protože jsme pracovali se dvojicemi a následně
jsme hledali podobu s originálem.

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

Mně mě bavilo práce s textem. Moc jsem tomu nerozuměl.
Ale jímá mě nevim proč.

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

JOSEF ČAPKŮV TRAK

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

KOLÁŽ. BYLA TO VELIKÁ LEGRACE

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

KOLÁŽ. BYLA TO VELIKÁ LEGRACE

GALERIJNÍ ANIMACE 6.12. 2017
TENKRÁT V EVROPĚ

Co tě nejvíce zaujalo?

FOTKY

Která aktivita tě nejvíce bavila? Napiš také proč.

SESLANÍ ZALOŽÁKŮ

Byla v animaci aktivita, která tě nebavila? Pokud ano, napiš která a odůvodni.

VŠECHNI MĚ BAVILÍ

Fotodokumentace

1. realizace, SŠ SOŠ obchodu, užitého umění a designu

2. realizace, se skupinou učitelů

3.realizace, ZŠ Zbůch

